



УДК [37.02:81'373]:81'373.422:82-14-029:811.112.2(045)

**ANTONYMIC PAIRS USAGE AS AN EFFECTIVE WAY OF FORMING  
LEXICAL COMPETENCE (ON THE EXAMPLE OF GERMAN SONG  
«FRAU & MANN» BY GROUP RAMMSTEIN)****ВИКОРИСТАННЯ АНТОНІМІЧНИХ ПАР, ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ  
ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ ПІСНІ  
«FRAU & MANN» ГУРТУ RAMMSTEIN)****Barlit L. M. / Барліт Л.М.***student / студентка***Rybalka N.V. / Рибалка Н.В.***senior lecturer / старший викладач*

ORCID: 0000-0003-3804-6875

*Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk National University of Economics and Trade,**Kryvyi Rih, Tramvaina 16, 50005**Донецький національний університет економіки і торгівлі імені  
Михайла Туган-Барановського, Кривий Ріг, Трамвайна 16, 50005*

**Анотація.** Стаття присвячена дослідженню різних підходів, які можна застосовувати для розширення лексичного запасу у будь-якій мові. Значна увага приділяється використанню пісень, які дозволяють вивчати нові слова та граматичні конструкції незвичним, але дієвим способом, і водночас урізноманітнюють процес навчання.

Аналізуючи уривки пісні «Frau & Mann» гурту Rammstein, у фокусі уваги антоніми німецької мови та власні приклади завдань, які можна використовувати для збагачення словникового запасу, відпрацювання та закріплення вивчених мовних одиниць, а також для розвитку пам'яті, логіки та комунікативних навичок.

**Ключові слова:** антоніми, лексика, навчання, німецька мова, пісня, розширення словникового запасу.

**Вступ.**

На сьогодні вивчення і знання іноземної мови є не просто перевагою, а досить вагомим складником. Розвиток лексичних навичок являється основою для оволодіння будь-якою мовою, адже наявність багатого словникового запасу дозволяє краще висловлювати власну думку та точно передавати будь-яку інформацію. Проте поповнення лексичного запасу є часто складним завданням, бо мова являє собою складну систему.

**Виклад основного матеріалу.** Лексичні навички – це ніби «фундамент» для успішного вивчення мови, бо саме на них базується вивчення мовних одиниць. Можна сказати, що збагачення словникового запасу є не просто частиною навчального процесу, але й одним із його основних компонентів, мета якого формування стійких навичок активного використання мовного матеріалу. Успіх у навчанні напряму залежить від кількості та якісного вивчення лексики, що робить збагачення словникового запасу значною частиною підготовки до реальної комунікації.

У сучасних дослідженнях питання розширення лексичного запасу у німецькій мові вивчали такі вчені: Білоус А. В., Камінська О. І., Тулюлюк К. В., Слухенська Р. В., Гулько Д. В., Ткачик О. В., Роговська Н. В., Сурхаєв В. М., Гусленко І. Ю., Переверзева Я. О.



Багатий лексичний запас дозволяє більш вільно спілкуватися з іншими та ще краще їх розуміти, а також допомагає глибше зрозуміти культурний контекст мови, яка вивчається. Нині існує багато різних підходів для розширення лексики, від традиційних методів до більш сучасних, серед яких хочеться виділити наступні:

- Мнемоніка – техніка, яка передбачає створення пам'ятних асоціацій або різних уявних образів, щоб зв'язати нові слова зі знайомими поняттями, що, в свою чергу, робить процес навчання більш цікавим та незвичним [2].

- Складання тематичних груп – створення списків слів за темами, який може допомогти краще організувати нову лексику та зробити процес запам'ятовування і вивчення більш структурованим.

- Створення антонімічних протиставлень передбачає складання антонімічних пар, які допомагають одразу побачити різницю між словами; розвиває логічне мислення; збагачує словниковий запас; сприяє кращому розумінню відтінків значень слів та виразності мовлення [1, с. 10].

- Складання синонімічних пар – схожий на попередній підхід, але передбачає створення пар за подібними значеннями і робить будь-яку мову більш виразною та багатогою.

- Формування паронімічних/омонімічних ланцюгів. Паронімічні складаються зі слів, які досить схожі, але мають різні значення, а омонімічні – навпаки, складаються на основі слів, що звучать однаково, а мають зовсім інші значення.

- Перегляд сучасних відеороликів, фільмів або телебачення розвиває навички аудіювання та допомагає почути щоденну мову і зрозуміти, яка лексика використовується частіше у повсякденному житті.

- Читання статей, новин, художньої літератури іноземною мовою дає можливість побачити, як незнайоме слово використовується в контексті, допомагаючи прискорити розуміння і поліпшити пам'ять [3].

- Прослуховування пісень, відеопідкастів та аудіокнижок та ін. [6].

Варто зазначити, що музика, а особливо пісні, є доволі ефективним способом запам'ятовування будь-якої інформації. Багато хто пам'ятає деякі пісні з самого дитинства, оскільки мелодії та повторювальні елементи краще закарбовуються в пам'яті. З цієї причини, пісні можуть бути сильним інструментом для вивчення іноземних мов, поєднуючи слова з ритмом і мелодією та сприяючи кращому засвоєнню лексики. Пісня як допоміжний засіб робить процес навчання набагато простішим, бо дозволяє природним чином розуміти слова вже у контексті й демонструючи як правильно їх використовувати.

В даній статті, ми хочемо об'єднати два підходи вивчення лексичних одиниць іноземною мовою, які згадувалися раніше, а саме складання антонімічних пар та прослуховування пісень, а також запропонувати різні завдання з антонімами на прикладі пісні «Frau & Mann» німецького гурту Rammstein.

Досліджуючи дану пісню можна зазначити, що в ній використовуються



іменники, дієслова та прислівники, які самим автором поєднані в антонімічні пари, але найбільше тут все ж таки зустрічаються прикметники. Розглянемо другий куплет як приклад:

<i>Stark und schwach</i>	<i>Сильний і слабкий,</i>
<i>Müde und wach</i>	<i>Втомлений і бадьорий</i>
<i>Eckig oder rund</i>	<i>Квадратний чи круглий,</i>
<i>Katze und Hund</i> (іменники)	<i>Кішка і собака</i>
<i>Hin und her</i> (прислівники)	<i>Туди і сюди,</i>
<i>Leicht und schwer</i>	<i>Легкий і важкий</i>
<i>Hoch und tief</i>	<i>Високий і низький,</i>
<i>Gerade und schief</i>	<i>Прямий і кривий</i>
<i>Kurz oder lang</i>	<i>Короткий чи довгий,</i>
<i>Gesund und krank</i>	<i>Здоровий і хворий</i>
<i>Mensch oder Tier</i> (іменники)	<i>Людина чи тварина,</i>
<i>Dort oder hier</i> (прислівники)	<i>Там чи тут</i>
<i>Krieg und Frieden</i> (іменники)	<i>Війна і мир,</i>
<i>Verlieren oder siegen</i> (дієслова)	<i>Програвати чи перемагати</i>
<i>Trocken oder nass</i>	<i>Сухий чи мокрий,</i>
<i>Liebe oder Hass</i> (іменники) [4]	<i>Любов чи ненависть [5]</i>

Опрацьовуючи дану пісню можна користуватися додатково відповідними зображеннями до кожного слова, що теж стане дуже у нагоді, адже буде задіяна і візуальна пам'ять. На просторах YouTube уже можна знайти декілька варіантів відео з текстом даної пісні і підібраними картинками. У навчальних цілях можна підібрати додатково по декілька зображень до кожного слова і потім використовувати їх на занятті при виконанні різних завдань, наприклад:

- назвати німецькою мовою, що зображає конкретна картинка та підібрати до неї антонім (або, за необхідності, ще й синонім);
- розкласти в правильному порядку всі картинки згідно з текстом пісні (аби урізноманітнити завдання, а також прискорити його виконання, можна розділити учнів на дві команди і кожна повинна працювати зі своїм куплетом із пісні. Перемагає та команда, яка перша справиться правильно із завданням).
- заповнити пропуски в тексті пісні, де може бути пропущений один із антонімів, або цілий рядок (якщо потрібна підказка, то може бути використане відповідне зображення);

Крім того, частково використовуючи наочний матеріал, можна співати пісню:

1) на початковому етапі – як караоке зі словами, що сприятиме розвитку навичок читання і правильної іншомовної вимови та інтонації;

2) на середньому етапі – можна розкласти всі зображення в правильному порядку і співати без слів-підказок або використовувати готові відео, як наочний матеріал, де будуть поступово змінюватися зображення-підказки, але звук вимкнута, а музикальний супровід застосовувати з іншого



плеєра/пристрою, де звучить тільки фонограма, яку теж зараз дуже просто можна знайти до будь-якої пісні;

3) на заключному етапі – пісня виконується напам'ять.

Прослуховуючи пісню неодноразово та вивчивши її трохи, можна, як завдання, ставити додатково з різною періодичністю пісню на паузу і завдання учнів полягатиме у тому, щоб назвати слово або рядок, який має прозвучати далі.

Дана пісня містить багато слів, тому краще опрацьовувати лексику, розбиваючи текст на посильні для кожного частини. Вивчати нові слова правильно і ефективно, додатково використовуючи контекст, певні граматичні конструкції та складаючи самостійно різні речення, спираючись на вивчений матеріал. Так, використовуючи лексичний матеріал другого куплету, можна його відпрацьовувати та закріплювати самостійно будуючи або перекладаючи різні речення, наприклад:

*Das ist ein **Tier**; Das ist eine/unsere **Katze**; Das ist ein/unsere **Hund**.*

*Dein **Hund** sitzt **dort** sehr oft.*

*Die/Diese/Meine **Katze** ist **krank**.*

*Mein Vater ist **stark** und ich bin **schwach**.*

*Ich habe eine **Katze** und einen **Hund**.*

*Haare können kurz und/oder lang sein.*

*Ist sein Tisch **eckig** oder **rund**?*

*Bist du heute **müde** oder **wach**?*

*Hat dieser **Mensch** viele Freunde?*

*Wie oft **verliert** er seine Schlüssel?*

*Schläft ihr Opa immer **tief**?*

*Können wir **hier** etwas schreiben?*

*Seine Tochter **siegt** nicht sehr oft.*

*Heute ist dein Kleid schon **trocken**.*

*Dieser Text ist sehr **schwer** und ich kann ihn nicht ohne Wörterbuch übersetzen.*

Наведені вище приклади демонструють, що можна тренувати різноманітні лексичні, синтаксичні (побудову простих, складних, стверджувальних, заперечних або питальних речень та порядок слів у них) та граматичні теми (вживання артиклів; особових, присвійних або вказівних займенників; відмінювання sein, haben, слабких, сильних та модальних дієслів та ін.), поступово видозмінюючи та ускладнюючи їх, що залежить від теми та мети заняття.

Розбираючи або повторюючи всю лексику даної музичної композиції, можна також виконувати і різні додаткові завдання, які теж сприяють розвитку логічного мислення, пам'яті та допомагають зрозуміти і запам'ятати їх використання в контексті. З цією метою можна ділити антоніми на певні групи, наприклад:

1) Для опису зовнішності: «*dick*» (повний) та «*schlank*» (стрункий); «*groß*» (великий) і «*klein*» (малий); «*hässlich*» (потворний) й «*schön*» (гарний); «*hoch*» (високий) та «*tief*» (низький);



2) Для вираження стану: «*nass*» (мокрый) й «*trocken*» (сухий); «*kalt*» (холодний) і «*heiß*» (гарячий); «*arm*» (бідний) й «*reich*» (багатий); «*grob*» (грубий) і «*fein*» (точний);

3) Для опису предмета: «*billig*» (дешевий) та «*teuer*» (дорогий); «*dunkel*» (темний) і «*hell*» (яскравий); «*schwarz*» (чорний) й «*weiß*» (білий); «*leicht*» (легкий) та «*schwer*» (важкий); «*hart*» (жорсткий) та «*weich*» (м'який);

4) Для опису фізичного стану людини: «*müde*» (втомлений) та «*wach*» (бадьорий); «*gesund*» (здоровий) й «*krank*» (хворий); «*stark*» (сильний) і «*schwach*» (слабкий); «*langsam*» (повільний) та «*schnell*» (швидкий);

5) Для опису форми та довжини предмета: «*eckig*» (квадратний) та «*rund*» (круглий); «*gerade*» (прямий) і «*schief*» (кривий); «*kurz*» (короткий) й «*lang*» (довгий); «*hoch*» (високий) та «*tief*» (низький/важкий/міцний).

Як видно з наведених прикладів, деякі лексичні одиниці можуть підходити для декількох груп одночасно.

Також можна дати завдання знайти в тексті пісні або розгрупувати певний список слів із неї на:

- Іменники, наприклад: «*Wasser oder Feuer*» (вода і вогонь); «*Frau oder Mann*» (жінка або чоловік); «*Katze und Hund*» (кішка та собака); «*Mensch oder Tier*» (людина або тварина); «*Krieg und Frieden*» (війна і мир); «*Liebe oder Hass*» (любов або ненависть); «*Schatten - Licht*» (тінь - світло);

- Дієслова, наприклад: «*schlafen oder wachen*» (спати або прокинутися); «*knien oder hocken*» (стати на коліна або присісти); «*weinen oder lachen*» (плакати або сміятися); «*liegen oder stehen*» (лежати або стояти); «*verlieren oder siegen*» (програти або виграти);

- Прислівники, наприклад: «*hin und her*» (вперед і назад); «*dort oder hier*» (там чи тут); «*immer*» (завжди); «*wenig*» (мало);

- Прикметники, наприклад: «*gesund*» (здоровий) й «*krank*» (хворий); «*stark*» (сильний) і «*schwach*» (слабкий) і т.д.

Не слід забувати також, що деякі слова можуть мати декілька значень, якщо перекладати їх з німецької мови на українську, або навпаки, тому одночасно можна повторювати або вивчати і синоніми, так наприклад:

– слово *schwer* може перекладатися як складний, важкий або тяжкий, що в німецькій мові відповідає також словам *schwierig* та *kompliziert*;

– слово *verlieren* означає втрачати, програвати, позбавлятися, опинитися/залишитися в програванні, загубитися, пропадати, розгубити, здаватися, які в синонімічному перекладі зустрічаються як *loswerden*, *in einem Verlust bleiben*, *verschwinden*, *aufgeben*;

– слово *tief* (глибокий, міцний) може перекладатися ще й як низький або темний, що в німецькому перекладі відповідно вживається і як *niedrig* та *dunkel*.

Запропоновані завдання можна видозмінювати, доповнювати та виконувати самостійно, всім разом або поділивши учнів на групи, що, в свою чергу, буде розвивати ще й комунікативні навички.

Слова, поєднані в антонімічні пари, суттєво полегшують вивчення нової лексики і допомагають швидко розширити словниковий запас. Дані лексичні



одиниці використовуються дуже часто, тому їх починають вивчати з початкового рівня А0 і продовжують поповнювати до А2. За допомогою запропонованої пісні можна прискорити шлях накопичення розповсюджені лексик, яка одразу може бути в активному словарному запасі з самого початку вивчення німецької мови.

Пісня «Frau & Mann» – ідеальний навчальний матеріал, адже вона містить дуже багато різних лексичних одиниць і мало речень, серед яких є прості розповідні або заперечні речення, але зі зворотнім порядком слів, а також прості та складні речення з модальними дієсловами, які побудовані теж як заперечні.

Наявність малої кількості речень в тексті пісні суттєво скорочує час на її розбір і дозволяє варіювати на власний розсуд з яким граматичним матеріалом поєднувати вивчення даної лексики.

### **Висновки.**

Підсумовуючи, можна сказати, що збагачення словникового запасу є важливим аспектом будь-якої мови, оскільки він полегшує висловлювання думок та розуміння співрозмовника, а використання пісень, які дозволяють вивчати нові слова та граматичні конструкції новим і незвичним, але тим не менш, дієвим способом, дозволить урізноманітнити процес навчання. Завдяки музичній асоціації такий підхід спрощує процес запам'ятовування та сприяє кращому розумінню використання слів у різних контекстах. Крім того, можна поєднувати різні підходи та методи, що значно полегшує та структурує процес вивчення нової лексики, тому застосування музики в аудиторії дає можливість вчителям викладати необхідний матеріал цікавим та ненав'язливим способом, а також за допомогою різних типів завдань, сприяти розвитку основних комунікативних умінь, допомагаючи краще підготуватися до спілкування у реальному житті й власне покращити мовні навички.

### **Література:**

1. Методика навчання лексики та фразеології. Лекція № 11. Запоріжжя, 2015. 21 с.
2. Andrade M. Effective Strategies for Building Vocabulary in a New Language. 2023. URL: <https://lingopie.com/blog/effective-strategis-for-building-vocabulary-in-a-new-language/#:~:text=Practice%20writing%20sentences%20or%20short,accelerate%20your%20language%20learning%20journey>
3. Hidayat D. M. How to Consistently Expand Your Foreign Language Vocabulary. 2024. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/how-consistently-expand-your-foreign-language-vocabulary-fondi-inc-wi02c>
4. Lindemann. Frau & Mann. URL: <https://lyricstranslate.com/ru/lindemann-frau-mann-lyrics.html>
5. Lindemann. Frau & Mann. Переклад на українську мову. URL: <https://lyricstranslate.com/ru/frau-mann-zhinka-i-cholovik.html>
6. Plantekropp A. How to Improve Your German Vocabulary. 2024. URL: <https://www.fluentu.com/blog/german/improve-german-vocabulary/>



**Abstract.** *The article is devoted to the study of different approaches that can be used to expand vocabulary in any language. Considerable attention is paid to the use of songs, which allow learning new words and grammatical structures in an unusual but effective way, and at the same time diversify the learning process.*

*Analyzing excerpts from the song "Frau und Mann" by the band Rammstein, the focus is on the German antonyms and own tasks' examples that can be used to enrich vocabulary, practice and consolidate learned language units, as well as to develop memory, logic and communication skills.*

**Key words:** *antonyms, vocabulary, learning, German language, song, vocabulary expansion.*

Стаття відправлена: 23.12.2024 р.

© Барліт Л.М.

© Рибалка Н.В.